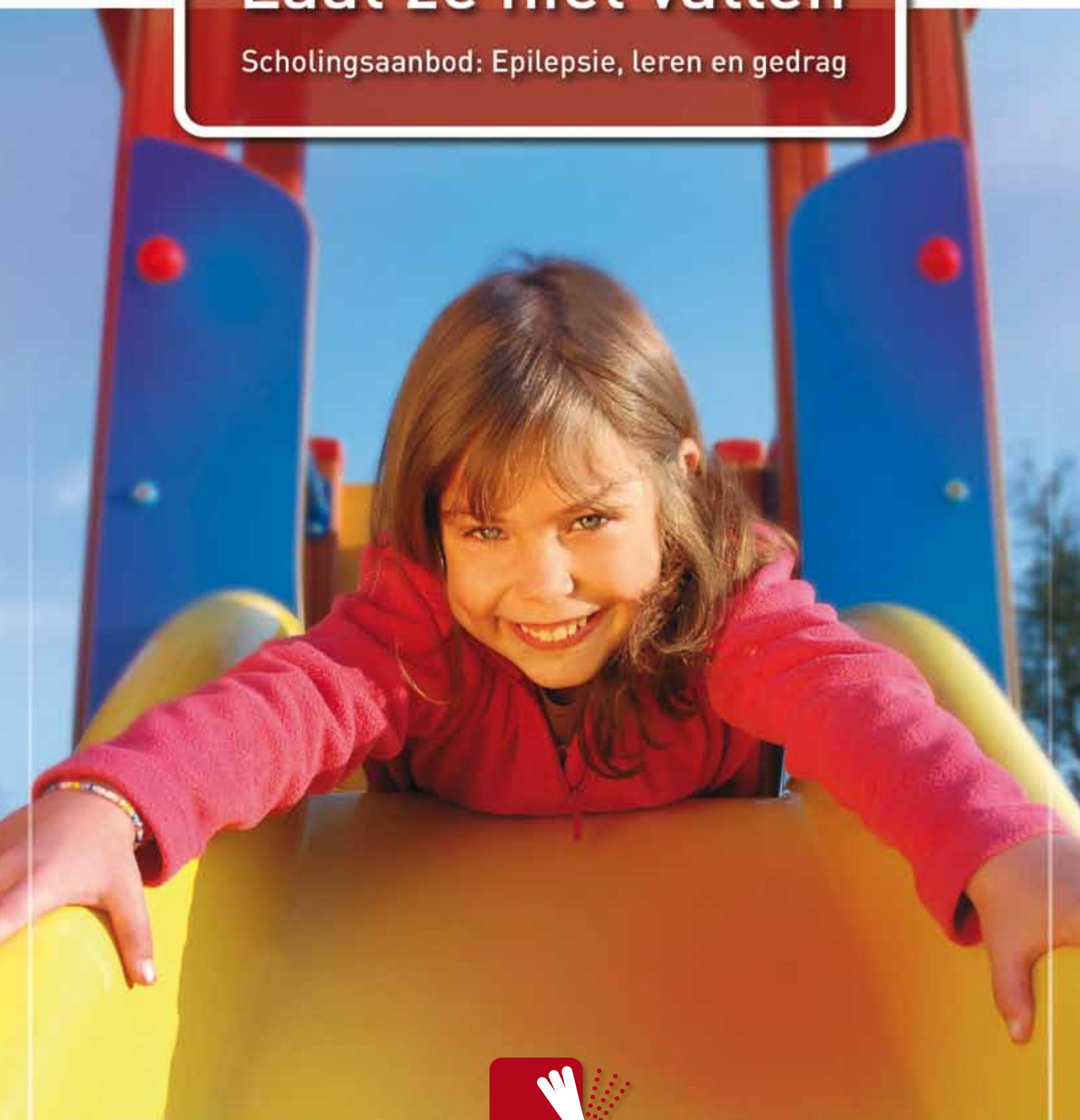

'Laat ze niet vallen'

Scholingsaanbod: Epilepsie, leren en gedrag

landelijk werkverband onderwijs en epilepsie

Epilepsie

Epilepsie is de meest voorkomende neurologische aandoening in de kinderleeftijd. Een aantal kinderen met epilepsie ondervindt matige tot ernstige belemmeringen in het functioneren. Vaak gaat het om een wisselende combinatie van factoren, zoals:

- veelvuldige, nauwelijks waarneembare of nachtelijke aanvallen;
- vermoeidheid, schoolverzuim, angst, beperkingen in het dagelijks functioneren;
- bijwerking van geneesmiddelen;
- problemen op school met leren en werkhouding;
- wisselende leerprestaties, achteruitgang van leerprestaties en/of vertraagde leerontwikkeling;
- problemen met geheugen, aandacht, concentratie en tempo;
- gedragsveranderingen;
- toegenomen emotionele belasting;
- uiteenlopende psychosociale problemen.

“ De cursus kende een goede afwisseling van theorie met praktijkvoorbeelden, videobeelden en verhalen die inspirerend en verhelderend werken. ”

(een groepleerkracht)

Scholingsaanbod

Het LWOE verzorgt scholing voor onderwijspersoneel, zoals leerkrachten, ambulante begeleiders, klassenassistenten, intern leerlingbegeleiders en gedragswetenschappers.

Deze scholing kan op locatie worden gegeven.

Vooraf vindt een gesprek plaats waarin afspraken over de inhoud en omvang van de scholing worden doorgesproken op basis waarvan een offerte wordt opgesteld.

Er zijn verschillende vormen van scholing denkbaar:

- Algemene epilepsievoorlichting van 1 ½ à 2 uur voor onderwijsmedewerkers.
- Een cursus 'Epilepsie in de klas; hoe herken ik epilepsie en de gevolgen?' (3 bijeenkomsten) voor leerkrachten, klassenassistenten, leraarondersteuners en ander onderwijspersoneel in het primair, voortgezet en speciaal onderwijs. In deze cursus worden de cursisten geïnformeerd over epilepsie, invloed hiervan op het functioneren in de klas, het herkennen van verschijnselen en hoe hiermee om te gaan.
- Een cursus 'Epilepsie en schools functioneren; hoe analyseer ik de factoren rondom epilepsie' (5 à 6 bijeenkomsten) voor intern begeleiders, orthopedagogen, leden van Commissie van Begeleiding, ambulante begeleiders, leerkrachten en ander HBO-geschoold onderwijspersoneel die eindverantwoordelijk zijn voor het opstellen van handelingsplannen in het primair, voortgezet en speciaal onderwijs. In deze cursus worden de cursisten geïnformeerd over epilepsie, aanvalstypen, medicatie en de (bij)werkingen daarvan, de omgang met de aanvallen in de schoolsituatie en de invloed van epilepsie op het leren en gedrag. De cursisten maken kennis met een analysemodel om de problematiek in kaart te brengen en de keuzes te maken voor handelingsgericht werken.

- Verdiepingsmodules over epilepsiegerelateerde onderwerpen, aanvullend op de cursussen.
- Scholing op aanvraag. Invulling gebeurt vraaggericht voor regulier onderwijs, speciaal (voortgezet) onderwijs, IB-netwerk, samenwerkingsverband, en zovoort. In overleg wordt een scholingsaanbod samengesteld zoals een workshop, een studiedag of -dagdelen.

“ Ik ben veel bewuster stil gaan staan bij de impact die epilepsie heeft op het totale functioneren van het kind. Er is een wereld voor mij opengegaan. ”

(een ambulante begeleider)

Programmaoverzicht van de cursus 'Epilepsie in de klas'

1e bijeenkomst:

introductie epilepsie, de medische aspecten.

Verschillende aanvalstypen, oorzaken, medische diagnostiek en behandeling en EHBA (Eerste Hulp Bij Aanvallen).

2e bijeenkomst:

invloed op leren en gedrag.

De relatie epilepsie en de leerontwikkeling, de gevolgen voor het gedrag, algemene begeleidingsadviezen en leefregels.

3e bijeenkomst:

observeren en signaleren in de onderwijspraktijk.

Observeren en signaleren van aanvalsverschijnselen en mogelijk bij epilepsie passend gedrag op school aan de hand van videobeelden.

Programmaoverzicht van de cursus 'Epilepsie en schools functioneren'

1e bijeenkomst:

introductie epilepsie, de medische aspecten.

De epilepsieclassificatie, oorzaken, medische diagnostiek en behandeling, medicatie, aanvalsobservatie en EHBA (Eerste Hulp Bij Aanvallen).

2e en 3e bijeenkomst:

invloed op leren en gedrag.

De relatie epilepsie en de cognitieve ontwikkeling, de gevolgen voor het gedrag, signalering van epilepsie in de onderwijssetting, introductie van analysemodel ter ondersteuning van handelingsgericht diagnostiek en begeleiding.

4e bijeenkomst:

de beleving van epilepsie.

De impact van de epilepsie op de leerling en de omgeving.

5e bijeenkomst:

de onderwijspraktijk.

Praktische ervaringen opdoen met de probleemanalyse aan de hand van het analysemodel en vertalen naar praktisch handelen in de klas m.b.v. casuïstiek van de cursisten.

Docenten

- neuroloog van een epilepsiecentrum (Stichting Epilepsie Instellingen Nederland (SEIN) of Kempenhaeghe)
- verpleegkundige van het LWOE of het epilepsiecentrum
- maatschappelijk werker van het LWOE of epilepsiecentrum
- gedragsdeskundige van het LWOE of epilepsiecentrum
- ambulant begeleiders van het LWOE

“ De videobeelden van aanvallen zijn indrukwekkend en duidelijk. Ik wist niet dat epilepsie zich op zoveel verschillende manieren kan uiten in aanvallen. Vooral de aanvallen die bijna helemaal niet te zien zijn, zetten je aan het denken.”

(een intern leerlingbegeleider)

Landelijk Werkverband Onderwijs en Epilepsie (LWOE)

Het LWOE bestaat uit De Waterlelie en De Berkenschutse, twee scholen voor Speciaal Onderwijs die gespecialiseerd zijn in het onderwijs aan leerlingen met ernstige leer- en/of gedragsproblemen in relatie met epilepsie. Ook leerlingen met andere neurologische en chronische aandoeningen bezoeken de school.

Beide onderwijscentra voor onderwijs en epilepsie beschikken over een Dienst Ambulante Begeleiding. Verspreid over het gehele land hebben deze diensten regionale steunpunten ingericht. Scholen en ouders kunnen hier terecht voor informatie, advies en ambulante begeleiding.

De beide onderwijscentra voor onderwijs en epilepsie zijn onderdeel van de twee landelijke epilepsiecentra:

- De Berkenschutse is verbonden aan Epilepsiecentrum Kempenhaeghe te Heeze en Oosterhout (locatie Hans Berger Kliniek).
- De Waterlelie is verbonden aan Stichting Epilepsie Instellingen Nederland (SEIN) te Cruquius en Zwolle.

Waar of niet waar?

1. De meeste aanvallen leiden tot hersenbeschadiging.
2. Als je epilepsie hebt, moet je dat aan iedereen vertellen.
3. Iedere leerkracht krijgt te maken met epilepsie.
4. Leerkrachten kunnen een belangrijke rol spelen bij het stellen van de diagnose.
5. Er zijn kinderen die 'onzichtbare' epilepsie hebben.
6. Computerschermen en digiborden zijn slecht voor kinderen met epilepsie.
7. Bij een epileptische aanval, val je op de grond.
8. Veel kinderen met epilepsie hebben concentratieproblemen.
9. Kinderen met epilepsie mogen niet zwemmen.

De antwoorden vind je op de achterzijde

“ De cursusdocenten zijn gedreven en zeer deskundig op het gebied van epilepsie. Ik vond alles erg leerzaam. Niet alleen het leren observeren van een aanval, maar vooral ook de gevolgen voor het leren. Ik begrijp nu beter wat er misgaat bij het leerproces van het kind in mijn klas.”

(een groepsleerkracht)

Antwoorden vragen pagina 3:

1. **Niet waar;** de meeste aanvallen leiden niet tot een structurele verandering van de hersenen.
2. **Niet waar;** als iemand regelmatig aanvallen heeft, dienen vooral betrokkenen in de directe leefomgeving te zijn geïnformeerd.
3. **Waar;** 1 op de 150 mensen heeft epilepsie en komt het meeste voor in de leeftijd van 0 t/m 20 jaar. Een leerkracht heeft dus veel kans om met epilepsie te maken te krijgen.
4. **Waar;** de observatie van gedragskenmerken tijdens maar ook vooraf en na de aanval (ook in de school) is één van de belangrijkste middelen voor een arts om de diagnose te stellen
5. **Waar;** naast epilepsievormen met duidelijk waarneembare aanvalsverschijnselen, zijn er ook epilepsie vormen met nauwelijks of zelfs niet zichtbare aanvalsverschijnselen.
6. **Niet waar;** Slechts een beperkt aantal kinderen met een specifieke vorm van epilepsie zijn gevoelig voor lichtflitsen en schitteringen, zoals bijv. veroorzaakt door een beeldscherm. De meeste kinderen met epilepsie kunnen dus zonder problemen met de computer werken en naar een digibord kijken.
7. **Niet waar;** Er zijn verschillende vormen van epilepsie, die zich op diverse manieren uiten. Bij een aantal vormen kan de persoon op de grond vallen in combinatie met bewustzijnsverlies tijdens de aanval. Maar er zijn ook vele andere vormen waarbij dat niet gebeurt en de epilepsie zich op een andere manier uit.
8. **Waar;** Bij bepaalde vormen van epilepsie is er een verhoogd risico voor concentratieproblemen. De praktijkervaring is dat veel kinderen met epilepsie problemen hebben met concentratie.
9. **Niet waar;** de meeste kinderen met epilepsie mogen zwemmen. Eventuele voorzorgsmaatregelen zijn afhankelijk van de epilepsievorm. De arts bepaalt welke maatregelen nodig zijn.

Meer informatie

Landelijk Werkverband Onderwijs en Epilepsie

www.lwoe.nl

Voor regio West en Noord Nederland

Expertisecentrum De Waterlelie
Spieringweg 801, 2142 ED Cruquius
Tel. 023-5483333
Email: info@dewaterlelie.net

Voor regio Zuid en Oost Nederland

Expertisecentrum De Berkenschutse
Sterkselseweg 65, 5591 VE Heeze
Tel. 040-2279300
Email: informatie@berkenschutse.nl

